
SELVITYS AMMATILLISEN KOULUTUKSEN SEUDULLISESTA TARJONNASTA JA YLEISTILANTEESTA TURUN SEUDULLA

Loppuraportin tiivistelmä

Kevät 2026

SELVITYKSEN TAUSTA JA TAVOITTEET

SELVITYKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

Selvityksen tavoitteena oli toteuttaa seudullinen selvitys ammatillisen koulutuksen seudullisesta tarjonnasta ja yleistilanteesta Turun seudulla.

Selvitys toteutettiin tammi–maaliskuussa 2026 Turun kaupunkiseudun kuntayhtymän toimeksiannosta. Selvityksen toteutti Owl Group Oy.

Menetelmät:

Dokumentti- ja tilastoanalyysi. Aiheeseen liittyvän kirjallisen ja tilastoaineiston kokoaminen. Materiaaleina on hyödynnetty muun muassa aiempia selvityksiä ja ennusteita. Tilastoina on hyödynnetty Tilastokeskuksen ja Vipusen aineistoja.

Haastattelut (n=11). Haastattelut toteutettiin puolistrukturoituina teemahaastatteluina ja ne kohdentuivat erityisesti ennakointiteemaan. Haastatteluita on toteutettu koulutuksen järjestäjille ja ennakointitoiminnassa mukana oleville toimijoille.

Tietopyyntö (n=11). Seudun koulutuksen järjestäjille lähetettiin sähköinen tietopyyntö, jolla kerättiin järjestäjien tietoja ja näkemyksiä ennakoinnin toimintamalleista, tulevasta koulutustarpeesta, palveluverkosto sekä rahoitus- ja toiminnanohjausmallista.

Selvityksen tavoitteet

1. Yhteenveto ammatillisen koulutuksen järjestäjistä, keskeisistä tunnusluvuista ja ammatillisen koulutuksen seudullisesta koulutustarjonnasta Turun seudulla.
2. Toisen asteen ammatilliseen koulutukseen siirtyvän ikäluokan koon arviointi ja tarkastelu Turun seudulla ja Varsinais-Suomen maakunnassa vuoteen 2040 asti.
3. Seudullisten ja maakunnallisten koulutustarpeen ennakoinnin nykyisten toimintamallien kuvaus.
4. Yhteenveto tulevasta koulutustarpeesta tämänhetkisen ennakointitiedon valossa. Arvio siitä kuinka hyvin seudullinen koulutustarjonta vastaa ennakoituun koulutustarpeeseen.
5. Kuntatason ja oppilaitostason erittely opiskelijoiden kotikunnista ja hakeutumisesta seudun oppilaitoksiin vuosina 2015–2025. (Oppivelvollisuusikäiset ja muut hakijat erikseen esitettyinä).
6. Yhteenveto seudulla toimivien koulutuksen järjestäjien palveluverkosta ja tulevasta tilainvestointisuunnitelmista ja -tarpeista.
7. Ammatillisen koulutuksen valtakunnallisen rahoitusmallin ja toiminnanohjausmallin kuvaus ja selvitys siitä miten niiden muutokset vaikuttavat seudulla toimiviin koulutuksen järjestäjiin.

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄT

TURUN SEUDUN*

KESKEISET TUNNUSLUVUT 2025

Toisen asteen ammatillinen koulutus (Lähde: Vipunen)

Ammatillisen
koulutuksen järjestäjät

16–18-vuotiaat
yhteensä
(lkm)

11

10 982

Oppivelvolliset opiskelijat

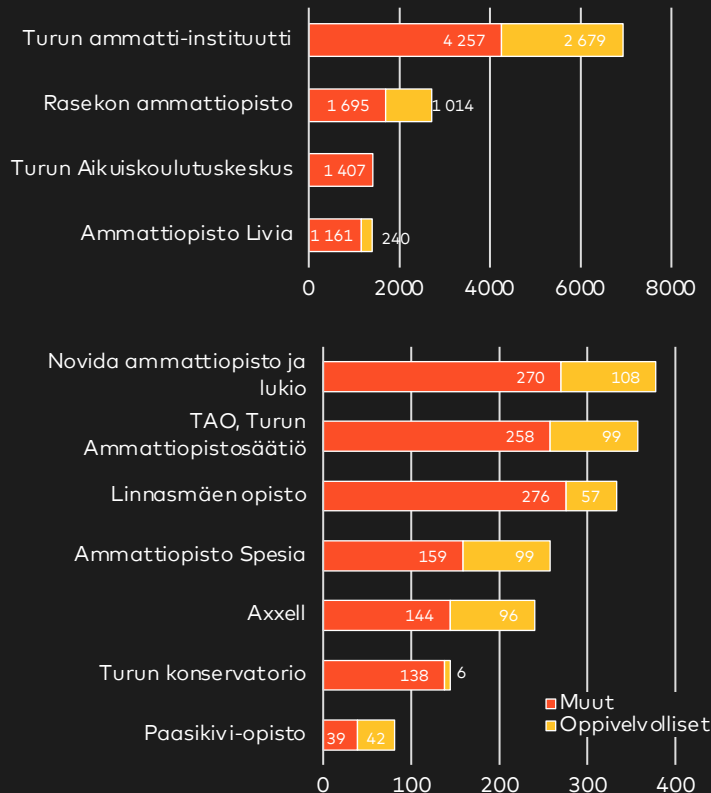
Kaikki opiskelijat

4 400

14 112

*Turku, Kaarina, Raisio, Lieto, Naantali, Rusko, Masku, Mynämäki, Paimio, Nousiainen, Sauvo

Turun seudun* opiskelijat vuonna 2025

SEUDULLINEN KOULUTUSTARJONTA

Lähde: Vipunen

Koulutustarjonta seudun ammatillisissa oppilaitoksissa on hyvin monipuolista. TAI:n ja Rasekon koulutustarjonta on laajinta seudulla. Luonnontieteitä sekä maa- ja metsätalouselämyksiä on tarjolla vain Liviassa.

	Ammatti- opisto Livia	Ammatti- opisto Spesia	Axxell	Linnas- mäen opisto	Meyer Turku	Novida	Paasikivi- opisto	Rasekon ammatti- opisto	TAO, Turun ammatti- opisto- säätiö	Turun Aikuis- koulutus- keskus	Turun ammatti- instituuti	Turun konserva- torio
Humanistiset ja taidealat												
Kasvatusalat												
Kauppa, hallinto ja oikeustieteet												
Luonnontieteet, maa- ja metsätalouselämykset												
Palvelualat												
Tekniikan alat												
Terveys- ja hyvinvointialat												
Tietojenkäsittely ja tietoliikenne (ICT)												

AMMATILLISEEN KOULUTUKSEEN SIIRTYVÄ IKÄLUOKKA

IKÄLUOKAN KOKO, YHTEENVETO

Lähde: Tilastokeskus

Varsinais-Suomessa 16–18-vuotiaiden ikäluokka kasvaa vielä hieman 2020-luvun lopulle. Huippu saavutetaan vuonna 2027, jolloin ikäluokan koko on noin 16 300. Tämän jälkeen ikäluokan koko kääntyy laskuun ja vuonna 2040 16–18-vuotiaita on enää 13 300 (muutos -15 % verrattuna vuoteen 2025).

Kehitys on alueellisesti selvästi kaksijakoinen:

- **Turun seutu pienenee maltillisemmin.** Vuonna 2025 nuoria on lähes 11 000 ja vuonna 2040 ennusteen mukaan 10 100, muutos -8 prosenttia. Ikäluokan koon huippu ajoittuu vuoteen 2031.
- **Muu Varsinais-Suomi supistuu jyrkemmin.** Vuonna 2025 nuoria on muualla Varsinais-Suomessa noin 4 800 ja vuonna 2040 ennusteen mukaan yhteensä 3 200, muutos -32 prosenttia.

Tämä tarkoittaa, että toisen asteen kysyntä keskittyy entistä vahvemmin Turun seudulle, vaikka kokonaismäärä myös siellä kääntyy lopulta laskuun.

Toisen asteen ammatilliseen perusopetukseen suuntautuva 16–18-vuotiaiden ikäluokka seuraa samaa peruslogiikkaa kuin kokonaisikäluokka.

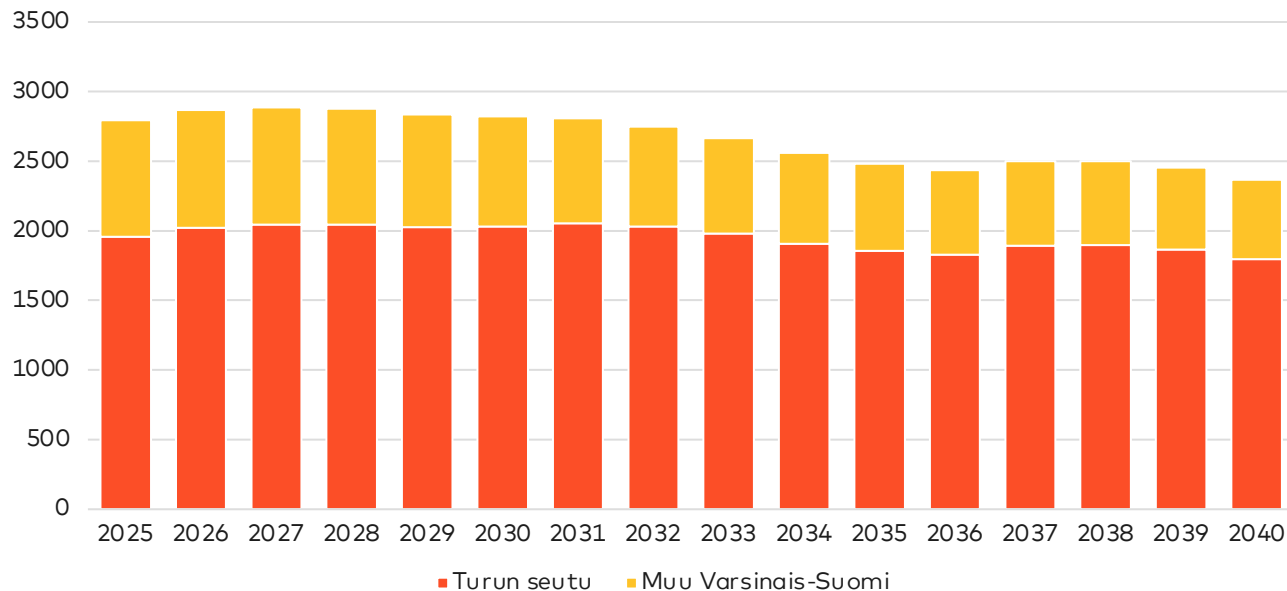
Varsinais-Suomessa ammatillinen ikäluokka kasvaa vielä muutaman vuoden. Ikäluokan koon huippu saavutetaan vuonna 2027 (noin 2 900 nuorta), mutta tämän jälkeen ikäluokan koko laskee ja vuonna 2040 ammatilliseen koulutukseen suuntautuvia nuoria on noin 2 370.

Ammatilliseen koulutukseen siirtyvän ikäluokan koon on ennustettu supistuvan muussa maakunnassa huomattavasti rajummin kuin Turun seudulla. Näin ollen ammatillisen osaamisen koulutuksessa Turun seudun rooli tulee olemaan maakunnassa entistä merkittävämmässä roolissa tulevaisuudessa.

Varsinais-Suomessa oli vuonna 2024 ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevia yhteensä noin 106 000. Nuorissa ikäryhmissä reservi keskittyy voimakkaasti Turun seudulle.

ENNUSTE: AMMATILLISEN PERUSOPETUKSEN IKÄLUOKAN KOKO

Toisen asteen ammatilliseen perusopetukseen siirtyvä ikäluokka (16–18 v.) (Lähde: Tilastokeskus)

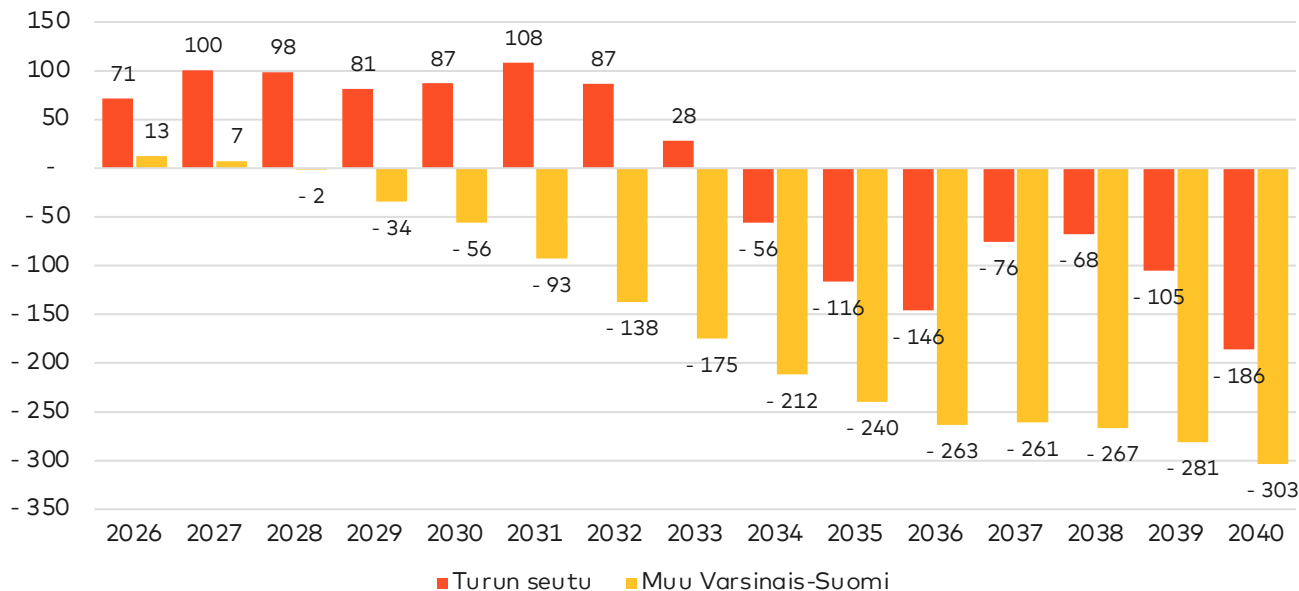
Varsinais-Suomen ammatilliseen perusopetukseen suuntautuva 16–18-vuotiaiden kokonaismäärä on suurimmillaan vuonna 2027 (noin 2 900). Tämän jälkeen se laskee ja on vuonna 2040 noin 2 370.

Turun seudulla kanta supistuu maltillisemmin, kun taas muun Varsinais-Suomen ikäluokka pienenee selvästi nopeammin.

Turun seutu: Turku, Kaarina, Raisio, Lieto, Naantali, Rusko, Masku, Mynämäki, Paimio, Nousiainen, Sauvo

ENNUSTE: AMMATILLISEN PERUSOPETUKSEN IKÄLUOKAN MUUTOS

Ammatilliseen perusopetukseen suuntautuvan ikäluokan koon muutos suhteessa vuoteen 2025 (Lähde: Tilastokeskus)

Turun seudulla ammatilliseen koulutukseen suuntautuvien määrän muutos pysyy positiivisena vuoteen 2034 saakka.

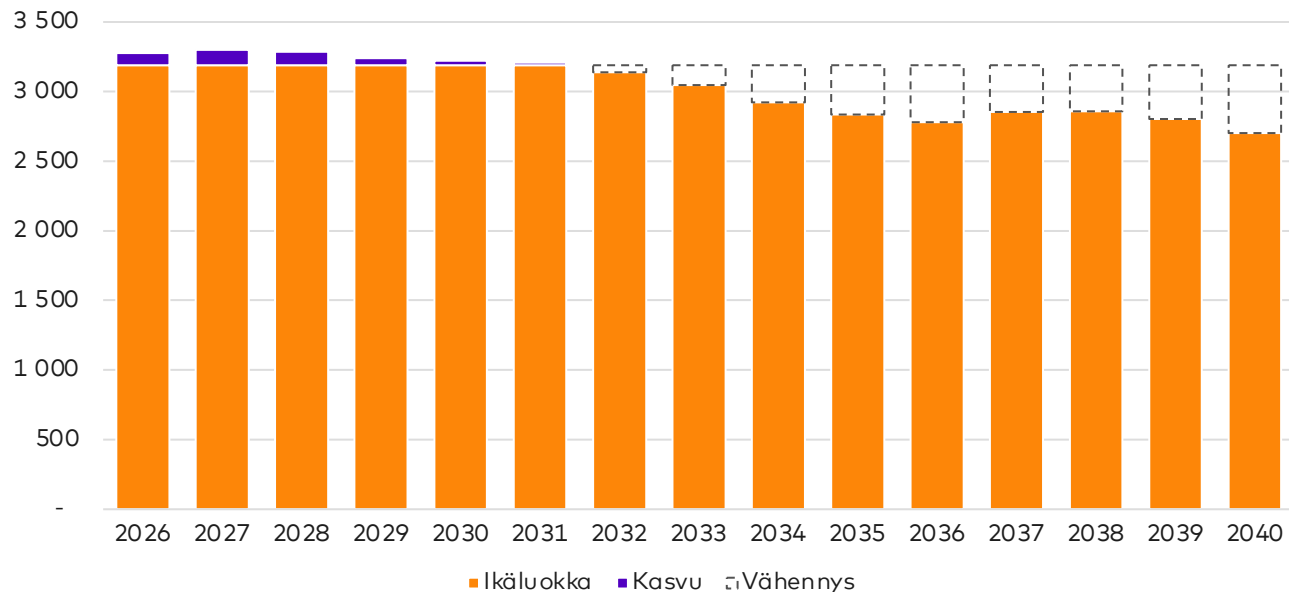
Muu Varsinais-Suomi alittaa vuoden 2025 tason jo vuonna 2028.

Vuonna 2040 ero on selvästi suurempi muualla maakunnassa (-303) kuin Turun seudulla (-186), mikä korostaa seudullisen kysynnän suhteellista kestävyyttä ja toisaalta muun maakunnan nopeampaa supistumista.

Turun seutu: Turku, Kaarina, Raisio, Lieto, Naantali, Rusko, Masku, Mynämäki, Paimio, Nousiainen, Sauvo

ENNUSTE: AMMATILLISEN PERUSOPETUKSEN IKÄLUOKAN MUUTOS

Ammatilliseen perusopetukseen suuntautuvan ikäluokan koon muutos suhteessa vuoteen 2025, koko Varsinais-Suomi (Lähde: Tilastokeskus)

Kuviossa on kuvattu ammatilliseen perusopetukseen suuntautuvan ikäluokan muutosta vuosina 2025–2040. Ikäluokan koko kasvaa Varsinais-Suomessa vuoteen 2031 asti, minkä jälkeen ikäluokka pienenee.

Muutokset ovat kuitenkin pieniä suhteessa koko opiskelijamäärään. Vuonna 2040 ammatilliseen perusopetukseen siirtyvän ikäluokan koko on arviolta 15 prosenttia vuotta 2025 pienempi.

Arvio perustuu Tilastokeskuksen väestöennusteeseen.

KOTIKUNNAT JA OPISKELIJAKSI HAKEUTUMINEN

OPISKELIJAKSI HAKEUTUMINEN

Yhteenveto

Ammatilliseen koulutukseen hakeudutaan Suomessa joko valtakunnallisessa yhteishaussa tai jatkuvassa haussa. Yhteishaku on tarkoitettu ensisijaisesti perusopetuksen päättävälle ja muille ilman toisen asteen tutkintoa oleville.

Turun seudun kunnissa opiskelijaksi hakeutuminen on melko vakiintunutta ja noudattaa maantieteellisiä rajoja. Oppivelvolliset (2025) hakeutuvat pääasiassa opiskelemaan lähimpään suureen kaupunkiin/oppilaitokseen.

Kuntaryhmä	Oppivelvolliset	Muut hakijat
Kaupunkiseutu	Keskittynyt: jopa 75–80 % hakeutuu oman alueen suureen oppilaitokseen (TAI/Raseko).	Monipuolinen: Turun AKK ja erikoistuneet opistot korostuvat.
Turun seutu, muut kunnat	Maantieteellinen: Hakeutuminen seuraa pitkälti seutubussien reittejä (Raseko/TAI).	Alakohtainen: Livia ja Novida nousevat vahvemmiksi vaihtoehdoiksi.

Turku ja Kaarina muodostavat TAI-akselin. Oppivelvollisista jopa 80 % valitsee Turun ammatti-instituutin.

Raisio ja Naantali ovat Rasekon vahvinta aluetta (noin 60–65 % uusista opiskelijoista). Raisiolaisista vajaa kolmannes hakeutuu kuitenkin Turkuun, mikä kertoo Turun vetovoimasta yli kuntarajojen.

Lieto on seudun risteyskohta. Opiskelijaksi hakeutuminen jakautuu kolmeen suuntaan: TAI (oppivelvollisista vuonna 2025 n. 49 %), Novida (30 %) ja Raseko (9 %).

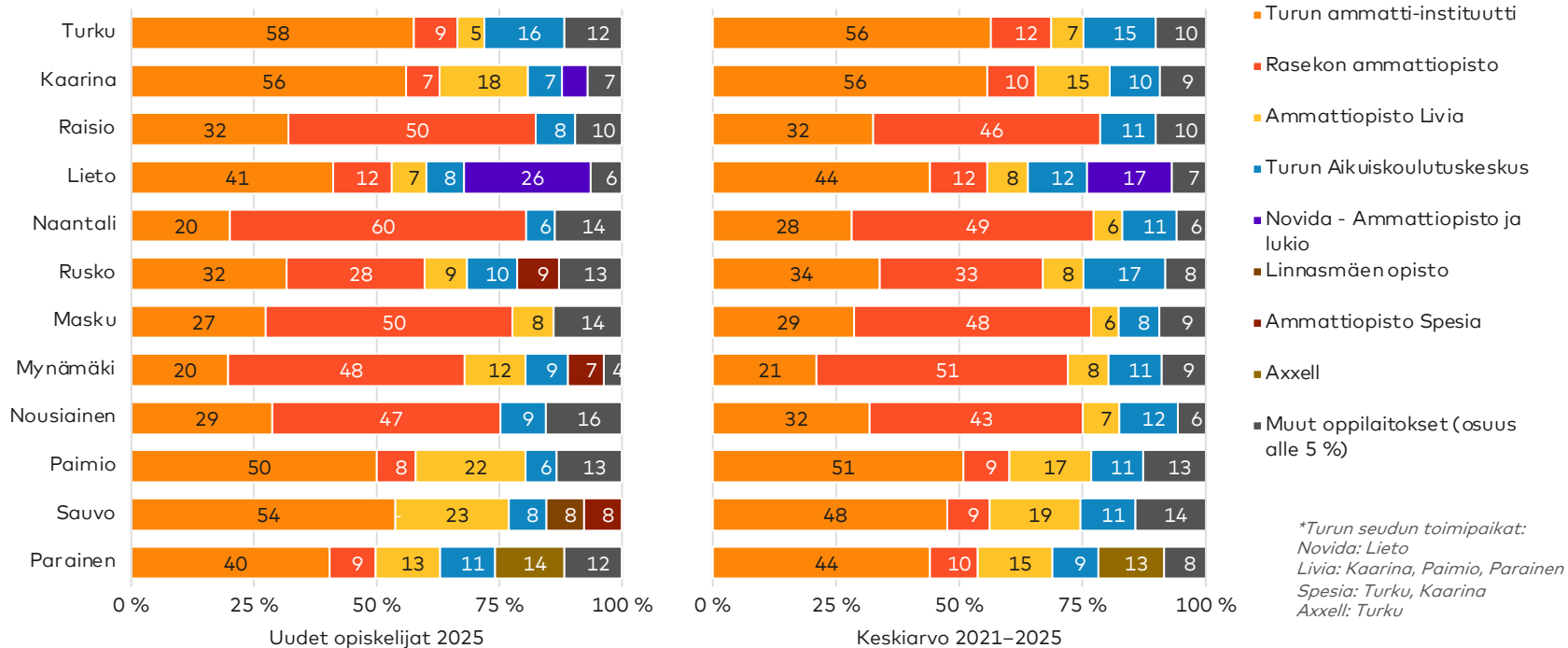
Rusko jakautuu Rasekon (39 %) ja Turun ammatti-instituutin (26 %) välillä. Rusko on seudun kunnista hajautunein hakeutumisen osalta.

Pohjoinen alue (Masku, Mynämäki, Nousiainen): Raseko on selvästi suurin toimija (52–70 % uusista opiskelijoista vuonna 2025).

Itäinen alue (Paimio, Sauvo): Sauvosta poikkeuksellisen suuri osa hakeutuu Turkuun (TAI 88 % vuonna 2025). Paimiossa TAI (58 %) on suurin, mutta Ammattiopisto Livia (20 %) on merkittävämpi tekijä kuin seudun muissa kunnissa.

UUSIEN OPISKELIJOIDEN HAKEUTUMINEN ALUEEN OPPILAITOKSIIN

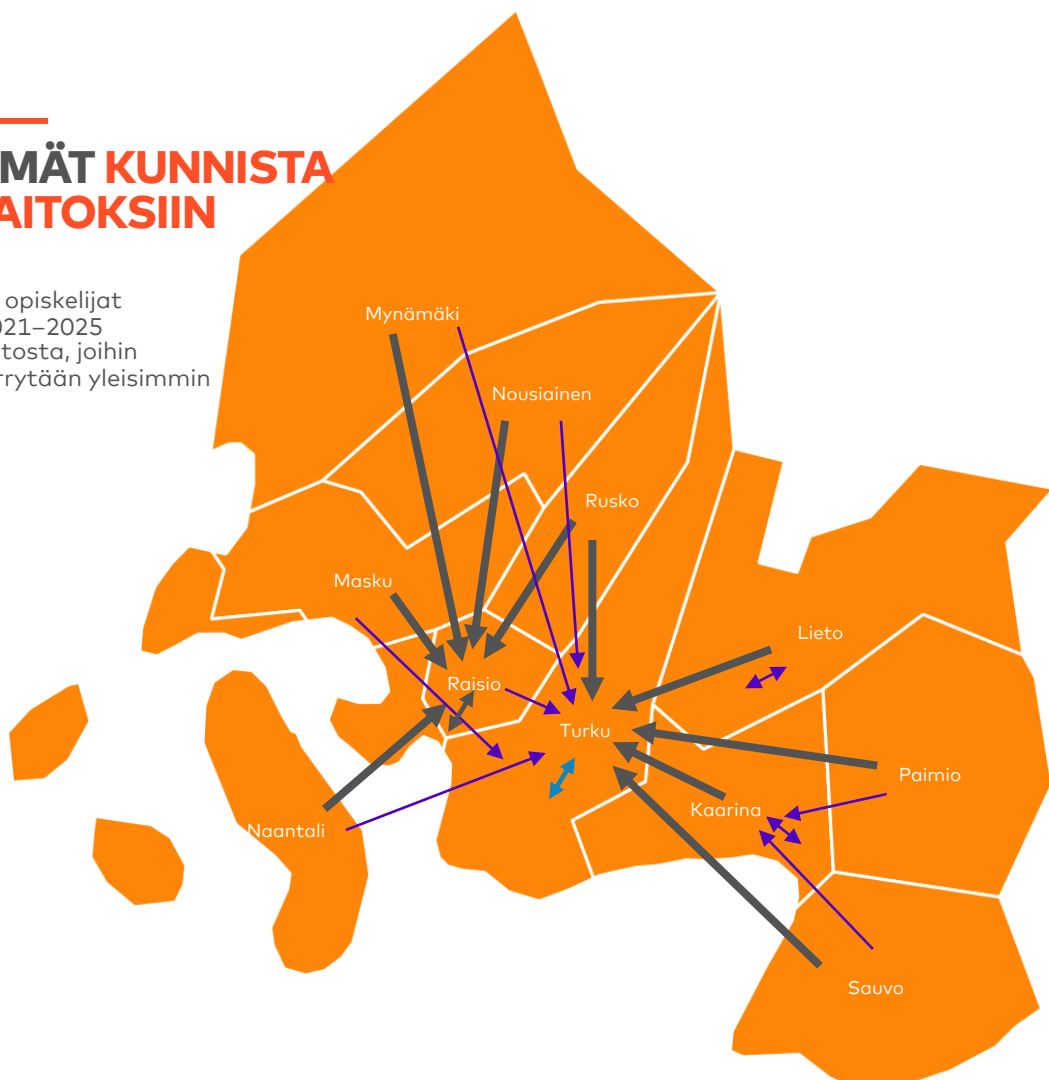
Kaikki uudet opiskelijat (Lähde: Vipunen), Turun seudun toimipaikat

*Turun seudun toimipaikat:
 Novida: Lieto
 Livia: Kaarina, Paimio, Parainen
 Spesia: Turku, Kaarina
 Axxell: Turku

SIIRTYMÄT KUNNISTA OPPILAITOKSIIN

Kaikki uudet opiskelijat
Keskiarvo 2021–2025
Kaksi oppilaitosta, joihin
kunnasta siirrytään yleisimmin

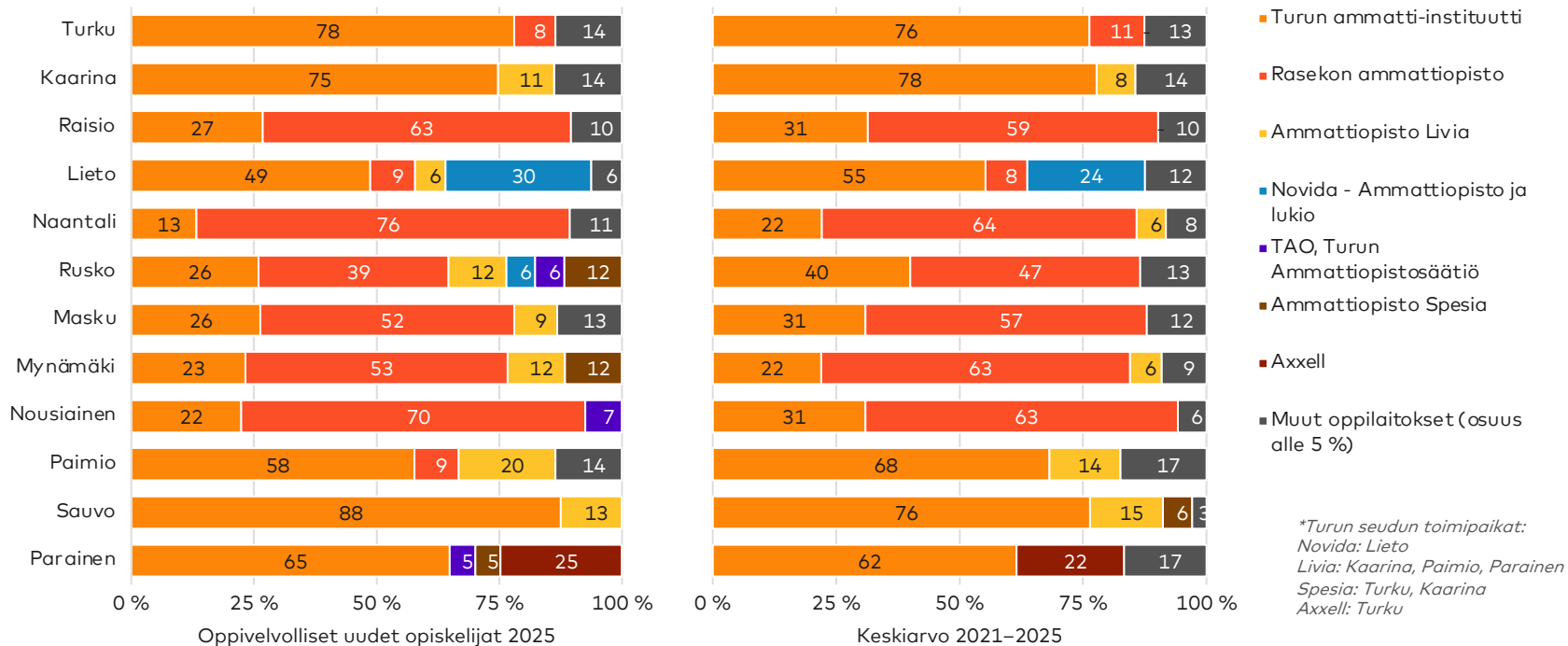

- Yleisin oppilaitos
- Toiseksi yleisin oppilaitos
- ↔ Oppilaitos sijoittuu samaan kuntaan
- ↔ Turusta siirrytään eniten Turun ammatti-instituuttiin ja Turun Aikuiskoulutuskeskukseen

Kuntien oppilaitokset kartalla:
Turku: TAI (*pl. Turusta siirtymät TAI ja Turun AKK)
Raisio: Raseko
Lieto: Novida
Kaarina: Livia

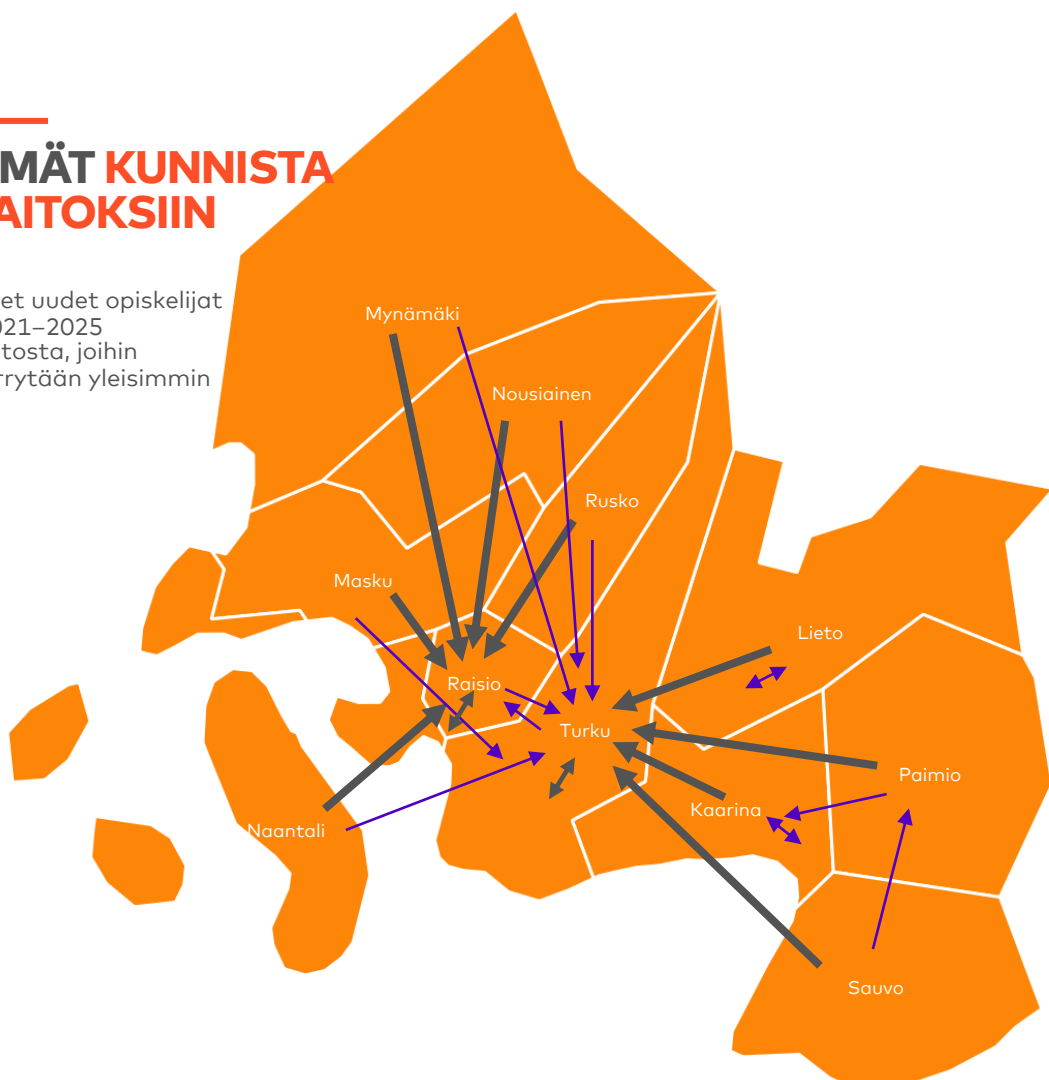
UUSIEN OPISKELIJOIDEN HAKEUTUMINEN ALUEEN OPPILAITOKSIIN

Oppivelvolliset uudet opiskelijat (Lähde: Vipunen), Turun seudun toimipaikat*

SIIRTYMÄT KUNNISTA OPPILAITOKSIIN

Oppivelvolliset uudet opiskelijat
Keskiarvo 2021–2025
Kaksi oppilaitosta, joihin
kunnasta siirrytään yleisimmin

Yleisin oppilaitos

Toiseksi yleisin oppilaitos

Oppilaitos sijoittuu samaan kuntaan

Kuntien oppilaitokset kartalla:

Turku: TAI

Raisio: Raseko

Lieto: Novida

Kaarina: Livia

Paimio: Livia

OPPILAAKSI HAKEUTUMINEN KOULUTUSALOITTAIN

Suurimmat koulutusalat: terveys ja hyvinvointi sekä kauppa ja hallinto, ammatillisen koulutuksen yhteishaku (*Lähde: Vipunen*)

Terveys- ja hyvinvointialalla sekä kaupan ja hallinnon aloilla opiskelijaksi hakeutuminen perusopetuksen jälkeisessä yhteishaussa ei poikkeaa merkittävästi keskimääräisestä uusien oppivelvollisten opiskelijoiden sijoittumisesta alueen oppilaitoksiin.

Terveys- ja hyvinvointialalla merkittävin ero keskimääriseen opiskelijoiden sijoittumiseen verrattuna on kaarinalaisten opiskelijoiden keskimääräistä suurempi osuus (23 %) paikan vastaanottaneista Ammattiopisto Liviassa. Keskimäärin oppivelvollisten uusien kaarinalaisten opiskelijoiden osuus Liviassa on 9 %.

Kauppa- ja hallintoalalla merkittävin ero keskimääriseen opiskelijoiden sijoittumiseen verrattuna on kaarinalaisten opiskelijoiden keskimääräistä suurempi osuus (15 %) paikan vastaanottaneista Novidan Liedon yksikössä. Keskimäärin oppivelvollisten uusien kaarinalaisten opiskelijoiden osuus jäi alle 5 % Novidan Liedon yksikössä.

TRENDIT JA MUUTOKSET

Suurimmissa oppilaitoksissa (TAI, Raseko, Turun AKK) uusien opiskelijoiden määrät ovat laskeneet 15–35 % vuodesta 2018.

- Laskua selittää muiden kuin oppivelvollisten määrän supistuminen.
- Vuodesta 2021 alkaen oppivelvollisten määrä on pysynyt vakaana tai jopa kasvanut (esim. Raseko +15 %, Livia +41 %).

Trenditekijä	Oppivelvolliset (2021–2025)	Muut hakijat (2018–2025)
Alueellinen näkökulma	Hakeutuminen on keskittynyt lähikoulu voittaa.	Hakeutuminen on hajanaista: ala voittaa.
Lojaliteetti	Erittäin korkea suuriin yksiköihin (TAI/Raseko).	Kasvava kiinnostus Turun AKK:n ja Livian kaltaisiin täsmäkouluttajiin.
Ulkopuolinen vetovoima	"Muu Suomi" -segmentti on lähes kadonnut (-85 %).	Vetovoima alueen ulkopuolelta säilyy vain Axxellilla ja TAI:lla.

Turku ja Kaarina: Turun ammatti-instituutin (TAI) suosio on pysynyt korkealla, eikä siinä ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Turkulaisista nuorista n. 78 % valitsee TAI:n vuodesta toiseen.

Raisio ja Naantali: Rasekon asema on vahvistunut entisestään. Erityisesti Naantalissa Rasekon osuus on noussut, samalla kun TAI:n vetovoima on laskenut

Lieto ja Rusko: Liedossa trendi on kääntynyt hienoisesti Turusta (TAI) kohti Loimaan suuntaa (Novida), kun taas Ruskolla hakeutuminen on alkanut painottua entistä selkeämmin Rasekoon Turun sijasta.

Pohjoinen alue (Masku, Mynämäki, Nousiainen): Hakeutuminen Turkuun (TAI) on laskenut tasaisesti, ja Raseko on täyttänyt tyhjiön. Nousiaisissa Raseko hallitsee nyt jo yli 70 % uusista oppivelvollisista.

Itäinen alue (Paimio, Sauvo): Sauvo on Turku-uskollisempi kuin monet Turun välittömät naapurit (TAI 88 %). Paimiossa Livia on onnistunut kasvattamaan profiiliaan. Vaikka TAI on suurin, Livia on vakiinnuttanut n. 20 % markkinaosuuden, mikä on merkittävästi korkeampi kuin kaupunkiseudulla.

ENNAKOINNIN TOIMINTAMALLIT

SEUDUN JA MAAKUNNAN ENNAKOINTITYÖ

Turun seudulla ja Varsinais-Suomessa koulutustarpeen ennakointia tehdään useilla eri tasoilla hyödyntäen sekä määrällistä että laadullista ennakointitietoa. Määrällistä tietoa tuotetaan ja seurataan mm. alueellisten kehitysnäkymien ja työvoimabarometrin kautta. Laadullista tulkintaa puolestaan tehdään mm. verkostotyönä työpajoissa ja skenaariotyössä. Lisäksi ennakointityössä hyödynnetään valtakunnallisia mm. ministeriöiden, OPH:n, Jotpan ja Tilastokeskuksen tuottamia tietoja. Alueella hyödynnetään laajasti Ennakointiakatemian tuottamaa ennakointityötä.

Eri toimijat toteuttavat ennakointityötä hieman eri tavoin omaan tarpeeseen vastaten. Esimerkiksi työllisyysalueella on mahdollista työnantajapalveluiden kautta kuulla työnantajien tarpeita ja ennakointia tehdään myös peilaamalla aiempia työllisyystilastoja tulevaan.

Ennakointityötä tehdään useilla eri aikajänteillä:

- **Lyhyt:** esim. pienempiin yritysten työvoima- ja osaamistarpeisiin reagointi nopeasti uudella tutkinnon osalla.
- **Keskipitkä:** esim. valmistautuminen nähtävillä oleviin muutoksiin useamman vuoden aikajänteellä. Voivat vaatia investointeja ja esimerkiksi uusien koulutusalojen aloittamisia.
- **Pitkä:** esim. pitkän aikavälin visiotyö siitä, millaisia tarpeita tulevaisuudessa on. Voi pohjautua esim. megatrendeihin ja niiden toteutumiseen.

ENNAKOINNIN KEHITYSTARPEET

Alueella tehdään laajasti ennakointityötä ja tietoa on saatavissa esimerkiksi Ennakointiakatemian kautta. Ennakointiakatemia koetaan hyvänä ja valtakunnallisesti jopa poikkeuksellisena toimintamuotona, johon mm. koulutuksen järjestäjät ovat laajasti sitoutuneet. Ennakointityön hyötynä nähdään se, että päätöksentekoa voi pohjata ennakointityöhön. Ennakointitieto mahdollistaa tulevaisuuskuvan rakentamista, hiljaisten signaalien hahmottamista ja yhteisen näkemyksen rakentamista.

Keskeinen kehittämistarve on ennakointitiedon tehokkaampi hyödyntäminen päätöksenteossa. Selvityksessä kuulluilla toimijoilla ei ollut tarkkaa tietoa siitä, kuinka paljon ennakointitietoa on hyödynnetty esimerkiksi koulutustarjonnan suuntaamisessa.

Ennakointitiedon koetaan myös olevan hajallaan ja näin ollen kokonaiskuvan muodostaminen on haastavaa. Haasteena nostettiin esiin myös se, että ennakointityö vaatii organisaatioilta resursointia ja ketteryyttä. ENTEET-hankkeen odotetaan kuitenkin osaltaan vastaavan tähän haasteeseen, sillä hankkeessa kerätään keskeinen tieto yhdelle sivustolle.

Alueellisen ennakointitiedon laatimista haastaa alueen monimuotoisuus. Alueen sisällä on erilaisia tilanteita ja tarpeita, joihin samat mallit eivät täysin päde. Esimerkiksi työllisyystilanne on hyvin erilainen maakunnan eri kunnissa, ja näin ollen saman ennakointitiedon hyödyntäminen ei ole täysin mahdollista kaikkialla.

Yhtenä kehittämistarpeena ennakointitiedon keräämisessä ja hyödyntämisessä nähtiin yritysten saaminen mukaan laajemmin työhön. Yrityksillä on laajaa tietoa ja osaamista esimerkiksi osaamis- ja koulutustarpeisiin liittyen, joten koettiin tärkeäksi, että yritykset osallistuisivat entistä laajemmin mukaan ennakointityöhön.

TULEVA KOULUTUSTARVE

TULEVAT OSAAMISTARPEET

Yhteenveto (Lähteet: Ennakointiakatemia, Osaamistarvekompassi, OPH (2023), haastattelut ja tietopyyntö)

Keskeiset kasvavat osaamistarpeet

- Teknologiateollisuus ja meriklusteri (mm. hitsaus, koneistus, sähkö- ja automaatio-osaaminen)
- Automaatio
- Sosiaali- ja terveysala (mm. hoito-, ohjaus- ja kommunikaatio-osaaminen)
- Digitalisaatio (mm. sovelluskehitys, data-analytiikka ja tietoturva)

Läpileikkaavat tulevaisuusteemat

- Vihreä siirtymä, kestävä kehitys ja kiertotalous
- Tekoäly/AI
- Datan hallinta
- Turvallisuus ja huoltovarmuus
- Monimuotoisuus- ja monikulttuurisuusosaaminen

Työelämäosaamisen tarpeet

- Aktiivinen kuuntelukyky
- Työn edistymisen seurantataidot
- Positiivisen ilmapiirin luomiskyky
- Yhteistyötaidot
- Tekoälyn periaatteiden ja toiminnan ymmärrys

Laaja-alaiset osaamistarpeet

- Digitaalisuusosaaminen
- Kestävyysosaaminen

ARVIO: MITEN SEUDULLINEN KOULUTUSTARJONTA VASTAA ENNAKOITUUN KOULUTUSTARPEESEEN?

Yhteenveto (Lähde: Vipunen).

Hakija- ja opiskelijavirtojen perusteella Turun seudun keskeisissä työvoimatarpeeseen kytkeytyvissä perustutkinnoissa kokonaiskuva on kaksijakoinen: osa tutkinnoista on selvästi vetovoimaisia ja paikat täyttyvät hyvin, mutta useissa työvoiman tarvealoissa aloituspaikkoja jää käyttämättä.

Pelkkä aloituspaikkojen määrä tai hakijapaine ei kerro, kuinka paljon osaajia oikeasti siirtyy työmarkkinoille. Vuonna 2025 keskeisissä tutkinnoissa valmistui yhteensä 1 752 henkilöä, joista suurimmat volyymit ovat sosiaali- ja terveysalalla (552), liiketoiminnassa (339) sekä sähkö- ja automaatioalalla (231). Valmistuneiden määrällä arvioidaan, millainen seudun ns. todellinen osaajatuotos on suhteessa ennakoituun työvoimatarpeeseen.

Vipusen indikaattoreiden valossa Varsinais-Suomen ennakoitun työvoiman tarve ja seudullinen koulutustarjonta kohtaavat parhaiten niillä aloilla, joilla sekä vetovoima että täyttöaste ovat korkeita (esim. sähkö- ja automaatio, talotekniikka, merenkulku). Sen sijaan useissa ennakoinnissa esiin nousevissa palveluammateissa ja osin logistiikassa keskeinen haaste ei ole pelkästään aloituspaikkojen määrä, vaan kysynnän realisoituminen täyttöasteeksi ja edelleen valmistumiseksi.

KOULUTUSTARJONNAN KEHITYSTARPEET

Turun työllisyysalueen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien välinen yhteistyö on aktiivista, mutta yhteistyötä tulisi kehittää erityisesti koulutustarpeisiin vastaamisessa. Yhteistyö on tällä hetkellä luonteeltaan käytännönläheistä ja painottuu erityisesti lyhytkoulutuksiin, oppisopimusasioihin sekä täsmähankkeisiin, kuten meriteollisuuden osaajapulan ratkomiseen. Yhteistyö hakee vielä muotoaan TE-uudistuksen jälkeisessä ajassa. Yhteistyölle on noussut esiin kehittämistarpeita erityisesti siinä, että yhteistyössä suunniteltaisiin laajemmin koulutustarpeen suuntaamisessa ennakointitiedon pohjalta ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Erityisesti esiin nousee tarve erilaisille lyhyt- ja muuntokoulutuksille.

Pelkkä koulutustarjonnan kehittäminen ei välttämättä vastaa tarpeisiin, sillä osaajien saaminen vaatii sen, että koulutuksiin hakeutuu opiskelijoita. Esimerkiksi koneistajat ja hitsaajat nostettiin esiin alana, jossa on kovaa pulaa osaajista ja koulutusta tarjolla, mutta alan imago on heikko nuorten silmissä, eivätkä he hakeudu sinne. Tarpeena onkin nostaa näiden alojen imagoa ja tehdä uudelleenbrändäystä sekä kehittää erilaisia koulutuspolkuja, jotta osaajatarpeisiin saadaan vastattua.

Tulevaisuuden osaamistarpeiden lisäksi tarvetta on perustaitojen, kuten luku- ja kirjoitustaito sekä matemaattiset taidot, vahvistamisessa. Perustaitojen vahvistamistarpeet näkyvät laajasti sekä perusopetuksessa että aikuisväestössä.

Työvoiman saatavuuteen ja osaamisen jatkuvuuteen vaikuttaa myös eläköitymisen aiheuttama osaamispääoman poistuma. Tämä korostaa tarvetta työelämäyhteistyölle, jossa vastavalmistuneiden osaamista täydennetään systemaattisella perehdytyksellä ja kokeneiden osaajien tiedon siirtämisellä.

PALVELUVERKKO JA TULEVAT TILAINVESTOINTISUUNNITELMAT JA - TARPEET

TULEVAT TILAINVESTOINTISUUNNITELMAT JA –TARPEET TURUN SEUDULLA

Yhteenveto

Ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon Turun kaupunki on tehnyt ja tekee selvitystyötä kaupunkikonserniin kuuluvien koulutuksenjärjestäjien toiminnan kehittämisestä ja Ammattiopisto Liviällä on käynnissä selvityksiä mahdollisesta yhdistymisestä jonkin toisen ammatillisen koulutuksen järjestäjän kanssa.

Palveluverkkoon liittyvät investointisuunnitelmat vaihtelevat merkittävästi eri järjestäjien välillä.

- Osalla järjestäjistä ei ole lainkaan suurempia investointisuunnitelmia. Kuntaomisteisista koulutuksenjärjestäjistä Rasekolla, Turun aikuiskoulutuskeskuksella ja Ammattiopisto Liviällä ei ole merkittäviä uusia investointitarpeita.
- Osalla on käynnissä tarvekartoituksia.
- Osalla on suurempia investointeja käynnissä.

Keskeisimmät tarpeet liittyvät erityisesti toimitilojen vähentämiseen, toimitilojen lisäämiseen sekä vuokratiloista luopumiseen. Lisäksi järjestäjillä on suunnitteilla pieniä ylläpito- ja korjaustoimia.

- **Toimitilamäärän vähentäminen:** Osa toimijoista tavoittelee merkittävää neliömäärän vähennystä. Suurimmat investoinnit ovat käynnissä Turun ammatti-instituutilla. Vuonna 2028 on valmistumassa uusi Taito-kampus, jonka myötä osasta tiloista tullaan luopumaan (-35 %). Lisäksi on suunnitteilla tekniikan alojen koulutusverkko, jonka myötä olemassa osasta olevista tiloista luovuttaisiin (-20 %).
- **Toimitilamäärän lisääminen:** Osalla järjestäjistä (Novida ja Axxell) on tarpeita lisätilalle opetuskäyttöön seudulla.
- **Vuokratiloista luopuminen:** Osa järjestäjistä (Spesia) pyrkii keskittämään seudulla olevat toimintonsa omille pääkampuksilleen ja luopumaan hajautetuista vuokratiloista tehokkuuden ja tilojen toimivuuden parantamiseksi.

RAHOITUSMALLIN MUUTOKSET JA TOIMINNANOHJAUSKOKEILU

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN RAHOITUSMALLI

Lähde: OPH 2025; OKM 2026

Ammatillisen koulutuksen rahoitus perustuu Suomessa valtion ja kuntien yhteiseen rahoitusvastuuseen. Vuonna 2026 ammatillisen koulutuksen kunnan rahoitusosuus on noin 200 euroa asukasta kohden. Yksittäisen kunnan rahoitusosuus saadaan kertomalla valtakunnallinen asukaskohtainen rahoitusosuus kunnan asukasmäärällä. Kunnan rahoitusosuus vähennetään kunnalle maksettavasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta.

Ammatillisen koulutuksen rahoitusmalli muuttui 1.1.2026 alkaen. Uudistuneessa rahoitusmallissa opiskelijamäärän paino väheni, ja aiempaa enemmän palkitaan opintojen suorittamisesta, jatko-opintoihin siirtymisestä ja työllistymisestä.

- Opiskelijavuosiin perustuvaa laskennallista rahoitusta laskettiin 70 prosentista 50 prosenttiin.
- Tutkinnoista ja tutkinnon osien osaamispisteistä saatavaa rahoitusta nostettiin 20 prosentista 30 prosenttiin.
- Tutkinnon ja tutkinnon osia suorittaneiden työllistymisestä ja jatko-opiskelusta (korkeakoulu) saatavaa osuutta nostettiin seitsemästä prosentista 18 prosenttiin.
- Loppu kaksi prosenttia (muu*) tulee opiskelija- ja työelämäpalautteesta (aiemmin kolme prosenttia).

RAHOITUSMALLIN MUUTOKSEN VAIKUTUKSET KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJILLE

Lähde: tietopyyntö ja haastattelut

- **Uuden rahoitusmallin koettiin kannustavan työelämäyhteistyöhön ja innovatiivisiin kokeiluihin työelämän kanssa.** Oppilaitokset arvioivat voivansa tehdä aiempaa enemmän yhteistyötä työelämän kanssa. Rahoituksen määräytyminen kahden vuoden ajalta koettiin tuovan parempaa ennustettavuutta.
- **Vaikutukset vaihtelevat järjestäjittäin.** Osa kertoi joutuvansa vähentämään koulutusten määrää, osa kertoi tarjoavansa todennäköisesti enemmän lyhyitä opintokokonaisuuksia. Osa järjestäjistä puolestaan koki, että rahoitusmallin muutos voi jopa parantaa järjestäjän rahoitusasemaa.
- **Vaikutukset vaihtelevat myös osa-alueittain.** Esimerkiksi nuorten koulutuksen korkeammalla painotuksella ollut negatiivisia vaikutuksia järjestäjille, joilla koulutus on painottunut aikuiskoulutukseen. Toisaalta samaan aikaan esimerkiksi suoritusrahoituksen painotus on voinut vaikuttaa positiivisesti.
- **Vaikutukset ovat pienempiä, mikäli järjestäjät ovat ennakoineet tulevat muutokset.** Osa järjestäjistä kertoi sopeuttaneensa toimintaansa rahoitusmallin muutosten mukaisesti jo ennakoivasti.
- **Muutoksilla on ollut vaikutuksia eri toimintoihin.** Järjestäjät aikovat muun muassa kasvattaa oppivelvollisten määrää ja siirtää aikuisia suorittamaan enenevässä määrin kokonaisten tutkintojen sijasta tutkinnon osia. Järjestäjät kertoivat myös lisäävänsä ohjausta, jotta jatko-opintoihin pääsy tai työllistyminen toteutuisivat aiempaa paremmin.

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TOIMINNANOHJAUSKOKEILU

Lähde: OKM

- OKM toteuttaa ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauskokeilun vuosina 2026–2033.
- Kokeilun tavoitteena on muun muassa parantaa uuden ohjausmallin avulla ammatillisen koulutuksen vaikuttavuutta ja laatua sekä lisätä koulutuksen järjestäjän, työ- ja elinkeinoelämän, hallinnon ja alueen välistä vuoropuhelua. Tavoitteena on myös keventää järjestämislupasääntelyä siten, että se vähentäisi koulutuksen järjestäjien ja opetushallinnon normaattakkaa ja hallinnollista työtä.
- Mukana on 40 koulutuksen järjestäjää. Seudulta mukana kokeilussa ovat:
 - Rasion Seudun Koulutuskuntayhtymä
 - Ammattiopisto Spesia Oy
 - Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä

TOIMINNAHOJAUSKOKEILUN VAIKUTUKSET KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJILLE

Lähde: tietopyyntö ja haastattelut

Kokeilussa mukana olevat järjestäjät

- Järjestävät kokivat, että kokeilu tiivistää järjestäjien välistä yhteistyötä ja lisää joustavuutta toiminnan kehittämiseen.
- Kokeilu mahdollistaa järjestäjien ketteryyden lisääntymisen palvelemaan seudun osaamis- ja työvoimatarpeita.
- Koettiin myös, että kokeilu voi ohjata uudenlaiseen yhteistyöhön työpaikkojen kanssa.
- Toiminnanohjauskokeilun koettiin kannustavan järjestäjiä fuusioitumaan ja hyödyntämään yhteisiä tiloja.

Järjestäjät, jotka eivät ole mukana kokeilussa

- Osa järjestäjistä, jotka eivät ole mukana toiminnanohjauskokeilussa, ei tunnistanut sillä olevan vaikutuksia toimintaansa tai kokeilun vaikutukset ovat jääneet epäselviksi.
- Kokeilu herätti huolta kentän jakautumisesta kahtia ja yhteistyön vähenemisestä.
- Kokeilu herätti huolta siitä, ettei kokeilun myötä synny epätervettä kilpailua siitä, että kokeilussa mukana olevat järjestäjät alkaisivat järjestämään tutkintoja, joille ei ole alueella lisästarvetta.

owalgroup